

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta . . . 13 . . . —
četrt . . . 6 . . . 50 . . .
mesec . . . 2 . . . 20 . . .

V upravnistvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 . . . —
četrt . . . 5 . . . —
mesec . . . 1 . . . 70 . . .

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 19.

V Ljubljani, v sredo 23. januarija 1901.

Letnik XXIX.

Kraljica Viktorija †.

Sinoči je umrla angleška kraljica Viktorija. Dne 20. junija 1837, stara še le 18 let, je bila poklicana v pozni noči iz Kensingtona na prestol treh združenih kraljestev. Z navdušenjem je angleški narod pozdravil hčer vojvode Kentskega in ni se varal v svojih nadah. Saj je pred njo bilo več kraljev, ki niso širili sijaja svojega prestola. Brez srca je bil Jurij I., brez pameti Jurij III., brez spoštovanja Jurij IV., brez sposobnosti njen prednik Viljem IV. Tudi njen oče, ki ni preživel svojega kralja, je po svoji krivdi zgubil zaupanje naroda.

Tako je mlada dama vzela v roke žezlo mogočne države in prebivalstvo jo je pozdravilo z nepopisnim veseljem. Vladala je 63 let mirno in tiho kot plemenita ženska. Vsak čas se je zavedala svojega visokega dostojanstva, a tudi svojih ustavnih dolžnostij. Sedaj ob njeni smrti more angleški narod spoznati globoke sledove v zgodovini zadnjih desetletij. Anglija je pod vladno kraljice Viktorije in njenega soproga princa Alberta napredovala z orjaškimi koraki v vsakem oziru. Kraljica Viktorija zapusti svojemu nasledniku štirikrat večjo državo, nego jo je prevzela. V Ameriki so si Angleži razširili svoje »Dominion of Canada« do severnega in tihega morja. Avstralija, kamor so pred polstoletjem izvažali le izvržek človeštva, je danes velika, cvetoča državna zveza pod angleško zastavo. V Afriki so Angleži ob nastopu umrle kraljice imeli v posesti le Kapstadt in ozek rob ob zlatem obrežju, danes je polovica vroče Afrike pod angleškim žezlom. Iz trgovske družbe v Kalkuti se je razvilo ogromno cesarstvo, ki se pokori poveljem iz Londona.

Seveda ni vse to osebna zasluga kraljice Viktorije. Kakor bi danes pruski kralj ne nosil na svoji glavi nemške cesarske krone brez Bismarcka in Moltkeja, istotako so bili desna roka Viktoriji možje Peel, Palmerston, Russel, Derby, Disraeli, Cobden, Gladstone, Rippon, Stuart Mille. Toda ona je imela vpliv na vse važne sklepe, kontrolo vseh dejanj, ki so jih njeni državniki izvrševali v njenem imenu.

Angleška pa ni čista monarhija, kakor tudi ne čista oligarhija, njena ustava je umetna zveza monarhije z aristokracijo in demokracijo. V Angliji ne vlada kralj, ampak zakon. Parlament ima neomejeno oblast

in vladar je prvi uradnik v državi, ki izvršuje sklepe zastopnikov ljudstva. Vsaka vlada pa je sestavljena iz one večine poslancev, ki jih je narod poslal v parlament. Zato pa je angleški parlament vzor ljudskega zastopa.

In kraljica Viktorija je takoj ob svojem nastopu izjavila, da se hoče zanašati vsepovsod na modrost, na sklepe svojega parlamenta. In ko je angleški trizob vladal malone ves svet, je kraljica Viktorija vršila vladarske dolžnosti z ono žensko skromnostjo, ki je skoraj v nasprotju s sijajem mogočne krone. Kot mati, žena in kraljica je vzbujala ljubezen in spoštovanje svojih podložnikov. Revežem in sirotam je bila dobra mati, v kraljevskih palačah v Osbornu in Vindsoru vzgled varčne gospodinje.

Pod njeno vladno so tudi viharji stresali angleško državno poslopje, v krimski vojski in indijski vstaji se je vzlecal angleški lev, toda ob enem se je množilo imetje angleškega naroda, rastla in cvetela angleška trgovina. Ob pričetku vlade kraljice Viktorije je Vel Britanija štela kapitala 4000 milijonov, danes ga šteje do 10.000 milijonov funtov sterlingov. Državni dohodki so se pomnožili od 51 na 108 milijonov.

Ob tej priliki pa je spomina vredno, da so ravno pod vladno kraljice Viktorije katoliki dobili večjo prostost. Po mnogih bojih so leta 1829 katoliki dosegli emancipacijo, ki je sicer končala suženjstvo katoliškega prebivalstva, a ne izpolnila opravičenih zahtev. Leta 1850 je bila zopet ustanovljena katoliška hierarhija in prvi nadškof v Westminsteru je bil učeni in zaslužni kardinal Wieseman. Njegov naslednik je bil slavni konvertit Manning. Število angleških konvertitov vedno narašča; največ jih je iz plemstva in učenih krogov. Vsako leto se vrne v naročje katoliške cerkve več anglikanskih duhovnikov, ki v spisih zagovarjajo katoliško cerkev. Katoliško vseučilišče v Kensingtonu je bilo ustanovljeno leta 1874. Število katoličanov v Angliji brez Irske znaša okoli tri milijone. To uradno število pa je nezanesljivo, ker mnogi katoličani prikrivajo svoje versko prepričanje, da ne izzivajo sovražstva anglikanskih nestrpnih. Saj se celo govori, da je bila tudi kraljica Viktorija že več časa katoličanka in skrivaj izvrševala svoje verske dolžnosti.

Kraljico Viktorijo bi zgodovina imenovala presrečno, ko bi bila zatisnila oči pred

dvema letoma. Doživeti pa je morala nesrečno bursko vojsko, z lastnimi očmi videti tugo in žalost tisočih družin, katerih sinovi in očetje pokrivajo južno afriška bojišča. Zrla je v duhu temne oblake, ki se zgrinjajo nad ponosno Anglijo. Burska vojska je velik madež v njeni zgodovini. Viktorija se je sicer ustavljala grabežljivosti svojih lordov, a zgodovina piše to roparsko delo na njen račun. In ta rana je plemenito kraljico pekla na mrtvaški postelji . . .

Krščanska demokracija v Italiji.

Obljubljena je papeževa okrožnica o krščanski demokraciji. Mnogi se je boje, a drugi veselo, ker utegne prodreti megle in spraviti ljudsko gibanje, duševno vrvenje v pravi tir in strugo. Ravno v Italiji je socialno vprašanje posebno pereče, a celo mnogim domačinom neznan. Prvi vzrok je ta, da se celo katoliško časopisje premalo bavi s tem vprašanjem. Vsak nov poskus socialne reforme se izgubi v pesku, ker ne najde odziva in podpore v časopisju.

V Italiji sta dve glavni skupini v katoliškem taboru. Najmočnejša in duševno veljavnejša je v cerkveno-političnem oziru »liberalna«. Ta skupina prisega napred na zastavo združene Italije, o rimskem vprašanju noče slišati in je neutolažljiva, ker se ne more udeleževati javnega političnega življenja, kakor so volitve v parlament. K tej stranki se prišteva večina omikanih katoliških krogov. Cerkevni knezi kakor Bonomelli, pisatelj Fogazzaro in Anzoletti, člani najboljših plemenitaskih rodov in gorenji Italiji, časnikarska podjetja kakor »Rassegna nazionale«, »Lega lombarda« in druga so stebri te skupine. A vse delovanje te vplivne skupine je le karitativno. Rosmini je njih ideal. Mnogo dajo revežem na tihem, a javnosti se boje, socialnega vprašanja ne umejo, zato ga prezirajo, zato so primerno odklonili papežovo okrožnico o krščanski demokraciji. Škoda za duševne moči v tej skupini, ki hodi po napačnih potih. Ta stranka tudi nima bodočnosti iz dveh razlogov: prvič, ker je katoliška stranka v nasprotju s papežem nesmisel, drugič, ker more le krščanska socialna stranka vzdramiti ljudstvo iz letargije, politično organizovati in vzgajati ter ublažiti nasprotja mej stanovi.

Druga skupina je v javnem življenju mnogo agilnejša, toda brez pravega programa, ki bi ustrezal potrebam časa. Začela je orati tudi socialno ledino, a vse njeno delovanje je mrzlo, brez vsake privlačne sile in energije. Na čelu so jej dobri, pošteni možje, kakor Paganucci in Zochi, a pravega voditelja nimajo, ki bi združil moči za določen program socialne reforme. Ta skupina jako marljivo prireja cerkvene slavnosti, romarske vlake v Rim, razsvetljuje cerkve in vladi pošilja ostre proteste in peticije.

Toda vse to še ne zadošča. Stranka je onemogla, ker nosi na nogah verige odvečnega konservatizma brez vsake življenjske sile. Organizovana je po stari šabloni katoliških »opera dei congressi«.

Treba je radikalne izpremembe, novega duha in kvasu v staro maso in testo. In to poskuša nova, mlada krščansko-demokratska stranka v Italiji, ki polagoma prekvaša in prenavlja staro konservativno skupino, v kolikor je še uporabna za nove ideje.

Ta nova stranka je že l. 1898 ob nemirih v Milanu stopila v javnost in pri zadnjih volitvah v parlamentu pokazala svojo politično jasnost. Njen program je v prvi vrsti kršč.-soc. Ona javno priznava ljudska prava in jih hoče z vso odločnostjo zagovarjati proti vladi, buržoaziji in korupciji. V ljudstvu hoče vzbuditi in vzgojiti politično zavest, da si pridobi zaslonbe v javnosti. Zapustiti hoče in mora stara izvožena pota »državnih katolikov«, ki le zdihujejo in pomoči pričakujejo od vlade. Tako ojačena s socialnim programom more stopiti tudi na javni oder z zastavo, na kateri se blišči papeževa tiara.

Desno krilo te rastoče stranke je »Osservatore cattolico« v Milanu, ki se že desetletja bori za katoliško idejo in v zadnjem času tudi spretno zagovarja krščansko-soc. misel.

Levo krilo vodijo Albertario, Media in »Cultura sociale«. K tej stranki se zbirajo mlade moči, ki organizujejo delavce in izdajajo poučne liste za ljudstvo v označenem smislu. Razmere v Italiji priporočajo in zahtevajo odločno in neustrašeno socialno gibanje v pravem krščanskem duhu. Soc.-dem. imajo samo zato toliko vpliva mej narodom, ker organizujejo delavstvo z železno vstrajnostjo in svetu odkrivajo vladne grehe in korupcijo.

LISTEK.

Med Slovenci ob Renu.

(Piše Luka Arh.)

(Dalje.)

Pripovedovali so o katoliških shodih svojih, kako da so sijajni, in kolikega pomena so za katoliško stvar. Pri vsakoletnem shodu sklenejo resolucijo, da zahtevajo, da se vrne sv. Očetu ugrabljena posest, in nepopisno navdušenje vlada ravno pri tej resoluciji. »Kaj pa pravi pruska vlada k temu?« sem vprašal. »Saj ste tudi zavezniki Lahov, kakor mi; in pri nas ne vidi naša »katoliška« vlada rada, če se o tem sklepa.«

»Da, da, to je pri Vas v katoliški ali boljše židovski Avstriji. Radi bi vedeli, kje je taka vlada, ki bi nam upala prepovedovati javno izreči svoje katoliško prepričanje!«

»Kako pa, kadar zborujete v kakem mestu, kjer je protestant za župana? Ali vas kaj pozdravi?« »Seveda nas, saj to zahteva uljudnost, in pa dobiček, ki ga ima mesto od tako velikih shodov.« Kako so strmeli, ko sem povedal, kako je sprejela Ljubljana udeležence slovenskega katoliškega shoda, in kako da jo je župan Ivan Lepi odkuril iz mesta, kako da je surovo odgovoril na povabilo pripravljalnega odbora. To so se čudili! »In tak mož zatrjuje, da je katoličan! Okoli škofov ga ni sram kledeplaziti na mestne stroške! Vidite, to je zopet le v »katoliški« Avstriji mogoče (in pa pri naših liberalcih, sem pristavil v mislih): Sicer pa od agenta ni treba pričakovati akademiške uljudnosti.«

Tožili so tudi ondote »Avstrijce« (die bösen Oesterreicher), da se ne zmenijo dosti za cerkev. Kajpada sem zagovarjal svoje rojake, kar sem mogel. Mnogi res ne razu-

mejo nemškega jezika, ali bolje pruske nemščine, ki je kar naravnost nerazumljiva, če se govori prav hitro in se meša z »plattdeutsch«. Česar pa človek ne razume, to ga tudi ne vleče. Avstrijski Nemci, posebno Zgornji Štajerci, so vsi skoro brez izjeme socialni demokrati in kot taki brezverci. In vedeti se mora, da niso ravno najboljši elementi našega naroda, ki gredo na Nemško. To velja posebno o takozvanih »burših«.

Smejali smo se enemu kaplanu, ki je pravil, kako je vabil Slovence v cerkev k pridigi in spovedi. »Večkrat sem slišal besedo »kulič« od Slovencev. In katerega sem srečal, sem ga vprašal: »Bist du auch ein kulič? Hodi sedaj pridno v cerkev, ko imaš priliko, poslušati pridigo in pete litanije v domačem jeziku. Glej, da opraviš tudi izpoved! Tako sem govoril. A zdi se mi, da ni nikdo razumel besede »kulič«. Kaj pomeni? Po mojem mnenju je to toliko kot »Slovenec«, ali ne? Saj se s to besedo po-

zdravljajo in sploh tolikrat se sliši od njih. Ali nimam prav?«

Kako je strmel mož, ko mu poveva, da »kulič« ni nič, in da je dobro, da ga niso razumeli, on pa njih ne. To, kar je slišal tolikrat od Slovencev, je navadna kletev hudič. Naj torej vprihadnje raje vpraša: »Bist du ein Slovene«, ne pa »bist du ein kulič«!

29. dec. zjutraj se odpeljeva s Panhoffom v Ruhrort, kjer me je že čakal kaplan iz Homberga. Poslovil sem se že prejšnji večer od prijaznega kaplana Ostropa, in sedaj od Panhoffa. Vrla gospoda sta.

Za družbo sv. Mohorja sem nabral v Marxloh 10 udov, na »Domoljub« se jih je naročilo 18. Zadovoljen sem bil še precej z rojaki, dasiravno bi jih bilo lahko k izpovedi nekaj več prišlo. Malo dolgo sem bil v tem kraju, a župnik Laakmann je hotel, da sva v njegovi sari čez praznike. Vsak skrbi najpreje zase. (Dalje prih.)

Res je, da je rastoča demokratska smer v ljudstvu lahko tudi ljudstvu nevarna. O tem nam priča zgodovina novih demokratskih držav in strank. Ljudski glas ni vedno božji glas. Zgodovinska prava in avtoriteta ne vspevajo na demokratski zemlji. Ali kaj pomagajo vse pritožbe proti demokraciji. Ta je tukaj, ž njo treba računati, soc. gibanje je treba kakor hudournik uravnati in napeljati v varno strugo. Duševno, ne zgodovinsko plemstvo ima svojo bodočnost, ker edino le to more brzdati razdivjanega sina minolega stoletja. In to velja tudi za Italijo. Ta smer, kršč.-soc. mora dobiti duška tudi v Italiji, da se ljudstvo oprsti trdih spon frimasonskega terorizma. In to pričakuje »mlada Italija« od nove papeževe okrožnice.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. januarja.

Predsedniško vprašanje v novem parlamentu razburja sedaj vse poklicane in nepoklicane politike. Vprašanje glede predsedstva v gospodski zbornici ni toliko pereče, ker bo cesar imenoval dosedanje člane, in sicer kneza Windischgratza kot predsednika in kneza Karola Auersperga ter grofa Hoyosa kot podpredsednika. Bolj težavna pa je rešitev vprašanja, kdo bo predsedoval poslanski zbornici. V poštev pridejo tu razne osebnosti. Najprej je kajpada na vrsti dosedanji predsednik dr. Fuchs, proti kateremu so pa levičarske stranke vprizorile tako strastno gonjo, posebno liberalci, radikalci in socijalni demokratje, da bi gotovo ne prišel več na površje, ko bi odločevali samo ti kričaški elementi. Sicer se pa odločujoče desniške stranke še niso izjavile ne za in ne proti in še ni povsem izključeno, da pride zopet na krmilo dosedanji vestni zbornični predsednik. V drugi vrsti, kot smo že omenili, pride v poštev poslanec dr. Kathrein. Proti temu se izražajo dosedaj neki samo socijalni demokratje in bi imel torej skoro največ upanja na zmago, a vprašanje je, bo li hotel vsprejeti častno mesto. Poleg teh dveh pa prihajajo na površje že tudi levičarski kandidati. Mej prvimi imenujejo levičarska glasila štajerskega deželnega glavarja grofa Attemsa. Ta mož bi pa za slučaj, da bo resno kandidoval za to mesto, zadel ob odločen odpor od slovenske in češke strani, a tudi nemške konservativne stranke bi se resno uprle tej kandidaturi. Vprašanje glede bodočega predsednika je torej povsem nepojasnjeno in se pričakuje vročih parlamentarnih bojev, dokler bo ta bitka izvojevana. Zelo važno za to vprašanje je tudi, kar piše »N. W. Tagblatt«. Ta list namreč pravi, da se vse večje parlamentarne stranke branijo predsednika iz svoje srede, ker ne bo nikake zanesljive večine, na katero bi se mogel v vseh slučajih opirati predsednik. Ravno vsled tega je neki bistroumen politik prišel na idejo, naj se izbere predsednik iz vrst najmanjše parlamentarne skupine, in to bi bila srednja stranka moravskega veleposestva. Bodoči predsednik naj bi bil torej grof Vetter von der Lilie. — Toda to so le gola ugibanja in mnenja posamnih politikov in časnikarjev, ki pa v odločivnem trenutku ne pridejo v poštev.

Državni zbor se snide v četrtek 31. t. m. ob 11. uri v dunajskem parlamentu k prvi seji. Dnevni red za to prvo sejo še ni objavljen in se bržkone v prvi seji tudi še ničesar ne zgodi. Oficijelno oziroma slovesno se pa otvori državni zbor še le 4. februarja s prestolnim govorom, s katerega sestavo se je sedaj bavil ministerski svet. O vsebini prestolnega govora se že razširjajo vsakovrstne govorice, a avtentičnega v tem oziru še ni prav ničesar.

O neki ministerski krizi so pisali te dni mladočeški in za njimi nekateri dunajski listi. Nesporazumje mej kabinetnimi člani se je pojavilo baje radi tega, ker se namerava vplesti v prestolni govor tudi nek poskus o rešitvi jezikovnega vprašanja, s katerim minister za Češko dr. Rezek baje ni povsem zadovoljen. Tudi minister za Galicijo dr. Pientak je neki zapleten v to krizo en miniature. V resnici na vseh teh govoricah ni prav nič resnosti in ako se ne pojavi kriza v avstrijskem kabinetu iz kakega drugega razloga, bo še dolgo na krmilu Koerberjevo ministerstvo. Sploh je pa na-

ravnost nesmiselno trditi, da bota češki ali poljski zastopnik provzročala krizo, ker jima je vendar dobro znano, da ne dobimo boljših naslednikov sedanjim ministrom, pač pa slabeje.

Prthodnji konzistorij se vrši v Rimu po poročilu listov tekom meseca marca. V tem konzistoriju bo imenovanih več novih kardinalov, mej temi apostolski delegat v Washingtonu monsg. Martinelli in nadškof v St. Paulu monsg. Ireland. Na vrsti so seveda tudi drugi dostojanstveniki, a njih imena ostanejo za sedaj svetu še prikrita.

Kongregacijski zakon v francoski zbornici. Omenili smo že na kratko govora znanega francoskega katoliškega prvoboritelja grofa de Mun, ki je v triurnem govoru zelo srečno pobijal vladni načrt proti kongregacijam. Dokazoval je z veliko spretnostjo, kako pretirano ocenjuje uradna statistika premoženje »mrtve roke« na Francoskem. Vladni vohuni so na račun kongregacij cenili tudi ono imetje, ki je v posesti katoliških lajikov-zasebnikov. Vlada ceni premoženje na dve milijardi, v resnici pa svota vsega premakljivega in nepremakljivega premoženja francoskih kongregacij ne presega 435 milijonov frankov, pri tem pa je treba odšteti še veliko sveto, ki jo reprezentuje samo zidovje.

Ljubljanski občinski svet.

Nepostavno izvoljeni občinski svetniki v občinskem svetu. Nismo se varali. Nekateri obč. svetniki imajo toliko časti v sebi, da sede še v ljubljanskem obč. svetu in glasujejo, dasi ve cela Ljubljana, da nimajo zato nobene pravice, ker so bili nepravilno izvoljeni. No, ko jim pride oficijelno v roke razsodba upravnega sodišča, tedaj bode tudi Hribar zopet spoznal, da so drugi še bolje preštudirali določila obč. reda, nego on in Tavčar, ki se v tej zadevi kljub veliki svoji »kvedrosti« niti na Dunaju ni upal zastopati mestne občine.

Brezvsespešno pričakovanje galerije. Včeraj je bila galerija občinskega sveta natlačeno polna. Že to kaže, kako v sredo je zadel strel z Dunaja. Toda v znamenjih agent Hribar ni nič omenil razsodbe višjega sodišča. Hribar je molčal — prehud je bil udarec, ki je zaprl sicer vedno odprte njegove zatvornice. Konstatirati moramo, da se izmaje obč. svetnikov, katere je zadela razsodba upravnega sodišča ni udeležil seje samo g. Prosenec. Celo Požar in Šubica sta se navzela Turkovega značaja.

Hribarjeva baharija. Hribar ima že od nekdanj navado, da prav po agentovski vsako tudi najnavadnejšo novoletno čestitko Strossmayerjevo obeša na veliki zvon. Strossmayer je na Hribarjevo usiljivo novoletno čestitko odgovoril s željo, naj bi bilo 20 stoletje slovansko stoletje, a Hribar je takoj bahato prebral to pismo. Ali ve Strossmayer, da služijo njegova pisma namenom agenta? Koliko časa bi morali imeti drugi možje, ako bi hoteli javnost obvesčati o vseh pismih, katere dobe od odličnih oseb? Pisal je v roke župana ob novem letu tudi načelnik generalnega štaba Beck, ker mu je Hribar voščil imenom mesta. Čestital je Hribar na izvolitvi drž. posl. Tavčarju in Plantanu, o katerem je izrazil nado, da bode kot obč. svetnik ljubljanski, podpiral Ljubljano. Hribar se je dalje spomnil bivših obč. svetnikov umrlih gg. dr. Moscheta in L. Ravnikarja.

Prostor za državno obrtno šolo. Glede izjave kranjske hranilnice, da odstopi Virantovo hišo in vrt za drž. obrtno šolo, izjavil je Hribar, da to vedo pač šentjakovski meščani, da pa bode tudi on o tem pisal kranjski hranilnici. Sklep o nakupu prostora na Mirju bode toliko časa počakal rešitve.

O poldne bomo streljali. Včeraj je zopet prilezel na dan predlog občinskega svetnika Ivana Šubica, da bi se z Grada na primeren način naznanjal poldan. Prvotno se je mislilo, kakor je povdarjal poročevalec, da bi se naznanjala opoludanska ura s tem, da bi se vzdignil — balon. Kako lepo in praktično za davkoplačevalca bi bilo spuščati vsako opoludne z Grada balon in koliko veselje bi to povzročalo v Ljubljani, sosebno, ako bi ljubljanski mestni očetje v

balon dali Zancka, toda modri mestni očetje so se spomnili — megle in opustili so misel na balon. Mislili so torej, kako bi se moglo kljub megli naznanjati poludan, so in tudi oni prišli do sklepa, da se mora v meglo streljati. Dosedanji topi se obč. svetnikom ne zde primerni, tudi navadni možnarji ne, sprejeli so torej včeraj predlog, da se poskusi naznanjati poludan s topom proti toči in da se tak top, katerega občinski očetje ljubljanski natančno še ne poznajo, naroči za poskušnjo s kmetov. Da je ta sklep obč. sveta, ki se toče boji, vzbudil na galeriji mnogo veselosti, je umevno.

Točka za točko se pomika v tajno sejo. Ljubezen do tajnih sej se v obč. svetu vedno množi. Sosebno velika je ta ljubezen, kadar je treba oddati kako — ustanovo. Takrat so obč. svetniki najrajši mej seboj. Točka o oddaji jedne mestne ustanove za učence c. kr. mestne obrtno strokovne šole v Ljubljani se je z javne seje potisnila v tajno sejo, poleg tega pa so z dnevnega reda javne seje bile odstranjene tudi točke o nameščenju suplente na II. mestnem otroškem vrtcu, o remuneraciji hospitantki na I. mest. otroškem vrtcu K. Zehrerjevi, o dopisu županovem, da bi se z ozirom na izpremenjene določbe domovinskega zakona uredile občinske matice in sistemizovala za to delo potrebna uradniška moč. Poleg teh točk je bilo v tajni seji še pet točk, jutri pa je povrh še posebna tajna seja, katere dnevnega reda seve Hribar javnosti ni naznanil. Ali se bodo gospodje pomenili mej seboj o redu v blagajnah in o nekaterih pogodbah, ker je tako nepričakovano hitro prišla odločba z Dunaja?

»Vzorni« mestni gospodarji in »brezvestno časnikarstvo«. Včeraj si je župan privoščil tudi gotovo »brezvestno časnikarstvo«. In zakaj? V včerajšnji seji so se oddajala mestna dimnikarska dela. Občinski svet je imel odločiti o treh ofertih. Dimnikarski mojster g. Dopfer je izjavil, da prevzame dela za 1504 K, g. Spitzer je bil pripravljen prevzeti dela za 1900 K, Stricelj in Verhovc pa za 2276 K. Občinski svet je dela dal najdražjima ponudnikoma, Stricelju in Verhovcu. Ob takem postopanju ni čudo, da ima mesto deficit! Hribar je čutil potrebo izjaviti, da ve, da bode ta »vestni« sklep izrabljalo izvestno »brezvestno časnikarstvo«, ter je dejal, da se je delo dalo najdražjima ponudnikoma, ker sta Dopfer in Spitzer stavila tako nizke cene, da bi po Hribarjevem mnenju jima ne bilo mogoče izhajati. Mi na to vprašamo Hribarja: Kaj ga to briga? Kaj skrbi, ali bodeta Dopfer ali Spitzer mogla izhajati, glavno je, da dobi mesto cenejše delo, nego mu ga dasta Stricelj in Verhovc! Hribar je tudi dejal, da sta Dopfer in Spitzer pisala Stricelju, da odstopita od nizke ponudbe, ako jima kaj za to da, in da je to nedopustno. No, Stricelj ni odstopil in ko bi bil Dopfer res to pisal, kar pa taji, ostane napram mestu vendar še najcenejša njegova ponudba. Sploh pa nam Hribar peska v oči nametal ne bo! Saj vemo, da je oddal pečarska dela veliko dražji tvrdki Vidic et Com., namesto znatno cenejši tvrdki Večaj. Proti takemu protežiranju liberalcev na mestne stroške moramo kot vestni časnikarji odločnejše protestovati. Po teh pojasnilih vsakdo lahko spozna, kje naj se išče brezvestnost!

Evangeljska cerkvena občina je naznanila, da zahteva za odstranitev barak ob svoji cerkvi 3000 K. Sklenilo se je čakati ugodnejše ponudbe. Ob enem je prosila evangeljska cerkvena občina, naj se ji odpiše 361 K 67 h, katere bi morala kot jedno tretjino stroškov za novi trotoar plačati mestu. Finančni odsek je bil mnenja, da se to prošnjo odbije, ker ima evangeljska cerkvena občina mej svojimi bogatimi pokrovitelji celo nemškega cesarja, Hribar pa je bil družega mnenja ter se je bil izjavil za to, najdobi bogata evangeljska občina od uboge Ljubljane 361 K 67 h. Pri glasovanju je zmagal Hribar.

Kako se pa z revico postopa? Frančiška Dacar je imela ob Tržaški cesti parcela šte. 137 hišico, ki je sedaj podrta. Uložila je na obč. svet vlogo, v kateri prosi,

naj se ji dovoli zopet zidati hišico, ali pa naj mesto dotični prostor kupi, ker sicer pride v obupen položaj. Obč. svet ni dovolil niti zidanja, pa tudi dotičnega sveta ne kupi. Kaj, ko bi obč. svet meril z isto mero bogati evangeljski cerkveni občini in Frančiški Dacarjevi? Dopis mestnega magistrata v Gradcu zaradi povračila podpor nekeje v Ljubljano pristojni ubožici se je odklonil.

V kranjski dež. železniški svet je izvolil obč. svet kot svojega zastopnika Hribarja.

Mestna elektrarna ima za leto 1901 proračunjenih dohodkov 182.600 kron in stroškov 182.156 K 10 h.

Razširjenje domobranske vojašnice. Pri poročilu o dopisu deželnega odbora kranjskega v zadevi dopolnilne zgradbe domobranske vojašnice se je včeraj letni prispevek mesta pustil „in suspensio.“ Dežela zahteva od mesta, da bi ji moralo 25 let dajati 8000 K na leto. Jeseni prihodnjega leta bi prišel potem ves polk s štabom v Ljubljano. Hribar je predlagal, naj bi se deželo prosilo, da bi oni prostor ob Gruberjevem kanalu, na katerem se namerava razširiti vojašnica, odstopila mestu, mesto pa bi za ta prostor kupilo od g. Perdana in gospe Kubelke prostor, ki bi omogočil, da se razširjenje izvrši v fronti. To bi pa približno stalo 52.000 K in še bi dežela hotela 8000 K. Na prostoru ob Gruberjevem kanalu bi se zgradilo postajališče ob klavnici. (Konec prih.)

Dopisi.

Žiri, 21. jan. Tudi žirovski liberalci so se hoteli proslaviti pred svetom, ko so dr. Tavčarju ob njegovi izvolitvi poslali brzojavno čestitko. Ti Tavčarjevi čestilci pa so sploh možici, ki radi pijo na njegov račun. Enemu je bližnja sorodnica umrla v sosedovem hlevu in občina je morala stroške plačati.

Drugi je neki dijak, ki je že precej kruha snedel od klerikalnih dobrotnikov. Ta je svoj čas podpisal tudi znano brzojavko, da naj liberalci v Ljubljani stero klerikalnega zmaja. In tretji v družbi je učitelj, ki je 6. t. m. na veselici novega liberalnega društva na Dobravčni prav »omikano«, kakor se spodbija za ljudskega učitelja, zabavljal čez klerikalce. Temu se posebe priporočamo, naj ne izzivlja mirnih naših ljudi, sicer poneha naša potrpežljivost!

Iz Vipave smo dobili sledeči dopis k zadnjim državnoborskimi volitvam: Na podlagi § 19. tisk. zakona prosim, da na dopis iz Vipave v »Slovenca« z dne 17. t. m. št. 14 sprejeti izvolite v prihodnjo številko Vašega lista sledeči popravek:

Ni res, da je nadučitelj Skala zatrjeval, da pride prav gotovo v peklo, kdor bo volil dr. Šusteršiča. Res pa je, da sem v obč. pisarni, kamor sem bil z drugimi volivci IV. kurije vabljen priti po legitimacijo in glasovnico, rekel: Možje volite po svoji vesti in ne pustite si od nikogar svojega prepričanja vzeti, če bi se vas hotelo tudi s peklom in vragom strašiti. — V Vipavi, dne 20. jan. 1901. Anton Skala, nadučitelj.

Po svoji vesti voliti — to pravimo mi tudi. Po svoji vesti pa Božiča katol. možje niso mogli voliti in »Narodovce« ne poslušati.

Žabnica, 19. januarja. Naši liberalci so bili doslej v silni »sužnjosti«. Grizlo jih je, da jim ljudstvo obrača hrbet, ker jih predobro pozna. Zato so pri zadnjih volitvah napeli vse sile za »kmeta vseh kmetov«. Marljivo so se učili boja iz »Naroda«, »Rodoljuba« in katekizma. Kakor papagaji so žlobudrali liberalne čenče in prismojene fraze. Dobili so možica za plačo, ki je hotel volivcem izpolnjevati glasovnice. Objubovali so župana za Žabnico, razne podpore od kmetijske družbe itd. Vi, liberalna gospoda, v Ljubljani in drugod, vprašamo Vas: Ali boste še dolgo s tujimi rokami gadelovili? Ali je kmetijska družba samo gospoda Pirca dispozicijski zaklad? To je nečuvstvo, kakor se počenja z deželnim in državnim denarjem. Kmetijska družba ne sme biti ne liberalna, ne klerikalna, ampak kmetijska. Kdor tega ne umeje, lahko mu povemo še več.

Hinje, 19. januv. Naš kraj je ločen od sveta, od pošte in železnice. Najbolj pogre-

samo redne poštne zveze. Pisma prihajajo navadno v šolo, kjer jih učitelj oddaja otrokom. To priliki je porabil učitelj, da je otrokom po šoli delil liberalni volivni katekizem. Kar preplavili so Suho Krajino s to gnojnico. Pošteni naši možje so bili jako nevoljni, kajti učitelj mladine ima drug posel. nego ta. Ljudje so mnogo govorili, a še več si mislili. Neki pošten mladenič je grajal tako postopanje domačega učitelja, ne da bi ga osebno žalil. A učitelj je šel tožiti, in mladenič je bil obsojen na 14 dni zapora. Kaj ljudstvo govori, si lahko mislite.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. januarja.

Ljubljanske občinske volitve razveljavljene. »Narod« piše včeraj o pritožbi opozicije zoper ljubljanske občinske volitve: »Upravno sodišče je spoznalo, da so vse te obdolžitve neosnovane, da so zlagane, in je klerikalno tožbo v vseh teh točkah odbilo. S tem je sodno dokazano, da so klerikalci drzno lagali in obrekovali v vseh tistih točkah, ki jih je »Slovenec« v sobotni prvi notici navedel. — Tako se drzne »Narod« svoje pravce voditi za nos! Upravno sodišče ni prav nič razsodilo o vseh obdolžitvah, ampak jih je sprejelo kot s pričami dokazane. Saj je za vsako obdolžitev citirana pričala! Če bo »Narod« še nadalje tako tajil, bomo ugovor še enkrat ponatisnili, da se zve, s kako nepoštenimi sredstvi se vzdržuje ljubljansko liberalstvo.

Dr. Tavčar je danes zjutraj pred okr. sodiščem v Ljubljani prav korenito pogorel. Tožil je vsled naročila Jož. Nollija g. Ivana Štefeta, da je leta Nollija, odgovornega urednika »Slov. Naroda«, denunciral naravnost pri justičnem ministerstvu, da Nollij ni sposoben niti za odgovornega urednika. Zmagonosnim obrazom prijadral je pred okrajno sodišče g. dr. Tavčar, (prosto po »Narodu«) ta razvneti generalček kvedraste stranke, da bi zastopal svojega slugo. Pa prišel je po golo blamažo in čim se je vsedel na stol, pričel se mu je daljšati tolsti obraz. Končno dr. Tavčarju ni obstal noben up, ker z ničemer ni mogel podpreti obtožbe. G. Štefe je izjavil, da Nollija ni nikjer denunciral. Tavčar ni mogel s tožbo nikamor naprej in je moral poslušati, ko je sodišče Štefeta, katerega je zagovarjal g. dr. Brejc, oprostilo, Nollija pa obsodilo v stroške. Le tako naprej!

Tavčarjevo zavijanje. »Narod« je prinesel neko poročilo izpred sodišča v Kranju o obravnavi dr. Šusteršič contra Ciril Pirca in na podlagi zavijanja natvezil je svojim čitateljem, da je bila ta obravnava zmaga dr. Tavčarjeva. Informirali smo se o tem. »Zmaga« Tavčarjeva je tako-le kilava: Dr. Šusteršič je po došlih informacijah tožil Cirila Pirca, ker mu je ta baje na nekem volivnem shodu v Kranju očital, da je dr. Šusteršič z žindro goljufal. Na obravnavi se je skazalo, da je bila ta informacija v toliko napačna, ker so priče potrdile, da se je na shodu res to govorilo, niso pa mogle potrditi, da je te besede govoril Pirc. Nobena prič ni hotela povedati pravega obrekovalca. Vsled tega je dr. Šusteršičev zastopnik dr. Brejc nato naglašal, da za dr. Šusteršiča, ker se pravega krivca ne more najti, ni nobenega povoda dalje kazenske zasledovati Pirca, in je od tožbe odstopil. Vsled tega je bil Pirc oproščen, dr. Tavčarju pa se je še v sodni dvorani povedalo, da naj svoj dokaz resnice le pripravi za porotne obravnave v Ljubljani.

Liberalno cvetje. V »Narodnem domu« v Brezicah sedijo dan pred volitvo za V. skupino volivni možje-duhovniki, pri sosednji mizi pa brežiška slov. inteligenca. Kar stopi v sobo dr. Pikel s svojim pisarjem Cilenškom. Ko zagleda duhovnike, začne kar besneti in kričati: »farje vun«! Duhovniki so vložili tožbo zoper napadovalca. — Na dan volitve sloni ob podbojih volivnega lokala nek suhljav črnobradat mož, srpo motreč volilne može in zabavljajoč žičkarjancem: »to je sramota«. Mož ni imel sreče pri svoji agitaciji. Pa skupil jo je tudi ta liberallec. Nek kmet ga ostro zgrabi, na kar mu liberallec pravi, da je tudi voliven mož. Nato kmet: »Ako si volivec, stopi na volišče, če ne, pa se poberi!« Volivni možje

so mu glasno pritrjevali in izražali svojo nevoljo nad sramotilnim napadom dostojnih kmečkih volivcev. Nato jo je res popihal agitator Hribarjev, ki je prišel 8 ur daleč delat »ljudsko voljo« — g. nadučitelj dobski, Valentin Pulko. Čestitamo!

Aretirana požigalca gozda. V Trstu so prijeli 42letno Marijo Perossa in 50letnega Jurija Tangerja, oba od sv. Marije Magdalene; na imenovana leti sum, da sta provzročila požar v tamošnjem gozdu dne 18. t. m. Marija Perossa je že priznala, da je užgala listje.

Požar v Novemestu. Poroča se nam: Ob vznožju griča, na katerem stoji kapitelj in cerkev, ima precej novomeških posestnikov svoje skednje in pode. Če je prišel kak tujec v naše mesto in videl tu vse na kupu stoječa, lesena in s slamo krita poslopja, je kaj rad opomnil: »To bi bilo strašno, ako bi tu izbruhnil požar«. Res, bilo je strašno, to smo videli včeraj zvečer. Nekako okrog tričetrt na 7. uro oglasi se rog gasilnega društva. »Podi gore!« Ta krik je spravil vse mesto v silen strah. Ko je pa plamen švignil visoko proti nebu in razsvetlil vse mesto, izprevideli smo veliko nevarnost. Silen veter je gnal ogenj od poslopja do poslopja. ob četrt na 9. uro bilo je vse v ognju. Gasilno društvo je le branilo, da se ni vnela hiša gostilničarja »Pri Pošti« in dr. Slanca skedenj, drugega ni moglo storiti. Ko bi se bi vnela ta poslopja, bilo bi mesto skoro celo izgubljeno. V veliki nevarnosti je bil tudi hlev g. prošta; živino so izgnali in potem polivali streho z vodo in jo ometavali s snegom, da ni popokala opeka in se ni vnela v hlevu nakopičena mrva. Celo kapitelj je bil v nevarnosti. Iskre in utrinki padali so pod streho in že je pričelo tleti, pa paznosti domačih ljudij se je posrečilo v pravem času odvrniti pretečo nevarnost. 14 posestnikom so zgoreli skednji in v njih spravljeno seno, slama, drva, stelja, tudi moka in žito in krompir, da celo večina poljska orodja in vsi vozovi, vse je zgorelo. Rešiti niso mogli skoro ničesar. Živinče se ni nobeno ponesrečilo, tudi človek ne, razven da je nekemu dijaku padlo goreče bruno na glavo in ga nekoliko ranilo. Na mesto nesreče je prihitel g. vladni svetnik Friedrich in energično posegel vmes ter priganjal ljudi, da pomagajo. Prav pridno in pogumno so pomagali iz lastnega nagiba nekateri gg. c. kr. profesorji in gimnazijci, delali so neumorno prav v jutro in tako pomogli, da se je požar omejil. S plamenom je gorelo celo noč in gasilno društvo je imelo dovolj dela. Tudi danes še tli in se kadi na pogorišču. Žalostno je slišati ljudi, ko so stoječ na griču pred kapiteljnom zrli, kako žginja trud tolikih mesecev in let v plamen, in so bridko jokali in tarnali. Res, večina teh je prav občutljivo udarjena. Ljudje so bili po mestu skoro vso noč po koncu in pripravljeni na beg. Hud veter zanašal je po celem mestu utrinke in danes vidimo vsepovsod osmojeno slamo in seno na ulicah. Ogenj se je bržkone zatrosil po nerodnosti in nepredvidnosti. Tako velicega požara Novo mesto menda še ni videlo od 16. avgusta l. 1794., ko je pogorela cerkev sv. Katarine in šest hiš v obližju sedanjega glavarstva. Prej je ta nesreča dvakrat zadela naše mesto: leta 1664, ko je zgorel samostan s cerkvijo vred, in l. marca l. 1576., ko je pogorelo vse mesto, kapitelj in tudi cerkev. Bili so to hudi udarci in desetletja si meščani niso mogli pomagati. Dal Bog, da bi zadnji požar ne imel tako slabih posledic za naše mesto.

Ljubljanske novice. Proti toči streljalo se bo v Ljubljani na povelje obč. sveta vsak opoldan tudi, ako bo jasno vreme. Hribar se strahovito boji toče! Več v poročilu iz obč. sveta. — Umrla je v Ljubljani zasebnica Neža Bizjak v 87. letu svoje dobe. — Nesreča. Včeraj zvečer se je na Rimski cesti prevrnil voz sena. Hlapca Janez Prosen in Anton Bizjan sta zletela z voza. Prosen je tako nesrečno priletel na cesto, da se je na glavi močno poškodoval in so ga morali odpeljati z rešilnim vozom. — Elegantna dama aretovana. Stražniki so aretovali v Hilšerjevih ulicah elegantno damo. Dama je pala pred stražniki na kolena in s povzdignjenimi rokami prosila, naj jo puste. Dama je bila v družbi dveh gospodov. »Dama«,

kateri je ime Hopper Marija, morala je na rotovž. Ondi je še sedaj zaprta, ker nima drugod nobenega stanovanja. — Rimsko cesto zopet odkopujejo ter popravljajo cevi, katere so prvotno tako nerodno položili, da bi se pred dnevi vsled tega v nekdanji žandarmerijski vojašnici skoro zadušila Franchettije va družina. Kakor poročamo na drugem mestu, sta ob odprtem rovu ponesrečila dva hlapca Valentina Acceta Prosen in Bizjan. — Poškodoval je danes Kollmanovemu hlapcu zabojdesno roko, Ivanu Greblju, pekovskiemu vajencu pri Zamejcu pa je stroj za mlenje drobtin znatno poškodoval prste. — Metle ukral je nekdo z voza Šarabonovemu hlapcu Glihi Antonu. Tatvine sumljivega so prijeli nekega zidarja R. iz Vodmata, ki je metle prodajal.

Za gospodarski napredek Istre. Iz Trsta se nam piše: V Trstu se snuje nova italijanska stranka. Italijanski listi, ki pišejo o tej stvari, naglašajo potrebo gospodarskega preporoda ter opozarjajo na nevarnost, ki preti Italijanom od gospodarske organizacije Slovanov in od slovanskega kapitala. Učimo se od nasprotnikov! Resnica je namreč ta, da pripade končna zmaga na Primorskem tisti narodnosti, ki bo gospodarski močnejša, tisti, ki pokaže, da hoče dejanski pomagati obubožanemu ljudstvu. Hrvatje in Slovenci so zadnja leta precej storili za gospodarsko emancipacijo svojcev na tržaškem ozemlju in v Istri. Ako niso storili več, je to zakrivilo zlasti pomanjkanje strokovno izobraženih delavnih moči. Z ozirom na to predlagal bi jaz sledeče: Naj bi se Istro razdelilo v več gospodarskih okrajev. Za vsak okraj naj bi se najelo strokovno izobraženega moža, ki bi opravljal v več mestih tajnika in voditelja gospodarskih zadrug, pred vsem posojilnic. Vsak ponedeljek bi uradoval v enem, vsak torek ali sredo v drugem kraju. Tako bi lahko vodil n. pr. do pet ali šest posojilnic. Ljudstvo bi si uredilo svoje potrebe tako, da bi jim vsaj začetkoma zadostoval po en uradni dan. Plačo bi dobival dotični uradnik iz vseh zadrug, ki bi torej prispevale razmerno majhne zneske. Priporočam, da merodajni krogi razmislijo o mojem predlogu.

Desetkratnega morilca so prijeli v Belgradu minuli ponedeljek v osebi 23letnega oženjenega Rajkota Marića. Kot zadnjo je umoril jetn čarjevo ženo. Vtaknili so ga v ječo v Semlinu. Zločinec je obstal dejanja v pričo trupel svojih žrtev.

O boleznih komponista Verdija prihajajo iz Milana zelo nasprotujoče si vesti. Mej tem ko se trdi z jedne strani, da je 87letnega komponista zadela kap in da se je bati smrti starega maestro, ki je bil že 6 ur nezavesten, poročajo drugi viri, da na tem ni nič resnice in da je le nekoliko obolel na neki želodčni boleznii, a bo kmalu popolnoma okreval.

Ogenj. Iz Šent-Vida nad Ljubljano se nam piše 23. januarja: Včeraj okoli ene ure popoldan pričela je goreti hiša Gasperja Malenška na Brodi. Prihiteli so Tacenci z brizgalno in oddelka gasilnega društva iz Vižmarij in Guncelj z dvema brizgalnoma. Voda se je iz Save napeljala, ogenj je bil kmalo udušen. Posestnik je bil pri dunajski zavarovalnici zavarovan za streho 800 K, za orodje pa za 1200 K.

Ljudsko štetje v Celju je toliko dogotovljeno, da se ve za približno število prebivalstva okoli 7000. L. 1890 se je našlo v Celju 6264 oseb.

Iz lavantinske škofije se nam poroča: Župnijo v Podsredi je dobil gosp. J. Tomljan, župnik skomarski. Kot župni upravitelj v Skomrah je imenovan J. Vaupotič, kaplan dramelski.

Belgijski kralj Leopold si je zopet nekaj izmislil. Naročil je avtomobil, v katerem je spalnica, soba za toaleta in soba za služabnika, ki so vse prav prijetno urejene. Ta čudni voziček bo stal 150.000 fr. Motor 30 konjskih sil ga bo gonil, in mogel bo na uro preleteti 60 km. Gazolina bo porabil na uro za 10 fr., v reservoirju bo 80 litrov.

Slovenski učitelj, nastavljen v Srbiji. G. Radoslav Žmavc, učitelj v Grižah, je dobil srbsko državno službo na gospodarski šoli v Bukovcu pri Negotinu v Srbiji.

Po plazu se je zdrsnilo blizu Slapa nekemu mladeniču iz Ponikev. Našli so ga pod 150 m ledenem slapu mrtvega in pobitega, da ga je bilo težko spoznati.

Vola so ukradli neznani tatovi v noči od ponedeljka na torek posestnici A. Zupančič iz Bukovic. Vol je siv s črnimi lisami. vreden 244 K.

Škrlatica je jako razširjena v občini Rovte nad Logatcem. Šola je zaprta do 3. februarija.

Vlak s tira je skočil 18. t. m. v Slov. Bistrici. Poškodovalo se je osem vozov.

Umrl je v Ločniku na Goriskem župan Stefan Kocijančič. Bil je pristaš lahonske stranke.

V pokoj stopi iz zdravstvenih ozirov uradnik goriškega deželnega odbora in zaslužni rodoljub Ernest Klavžar.

Spomenik — opici je sklenil postaviti mestni svet v Grenoble na Francoskem in je v to svrhu že votiral večjo svoto. Bronasti spomenik dobi pred nedavnim poginuli šimpans »Charlemagne«, ki je pred devetimi leti prišel iz Afrike in se nakrat priljubil baje vsemu prebivalstvu. Obiskaval je kavarne, nadzoroval ribiče, kupoval sadje in zabaval otroke. Njegovega »pogreba« se je udeležila velika množica »sožalnikov«, ki so izkazali zadnjo čast svojemu — sodrugu.

Kaj pa pravi »inteligenca«? »Narod« piše: »Ves klerikalni Izrael nori«, »klerikalno časopisje bega občinstvo z najpodlejšimi lažmi, z najinfamnejšimi obrekovanji in z najneumnejšimi izmišljotinami«, »moralna izprijetost in nečuvna hudobnost politikujočih duhovnikov«. »Škofov »Slovenec« je z brezstidnostjo, ki jo zmore samo največje falotstvo, skušal občinstvo oslepariti«, »po moralnih naukih famoznega Liguorija«, »maziljen lopov«, »nesramno goljufa«, »Slovenčevi duhovniki so največji lažnjiki, kar jih zemlja nosi« — in zakaj? Ker smo se predrznili navesti razsodbo upravnega sodišča, da so ljubljanske volitve neveljavne, in smo našli liberalne prevare. »Narodova« »inteligenca« je tako zabita, da ji njen list piše o tej razsodbi doslovno: »Klerikalci so žalostno, da sramotno pogoreli.« Prosit, »inteligenca«! Iz dnevnih vesti »Narodovih« je zvedela »inteligenca« včeraj, da so »klerikalci« »nečedna sodrga«, ljubljanski kaplani se baje »pehajo za hranilničnimi knjižicami ljubljanskih terciarjalk«, »kuriozni škof«, »klerikalni mob«, »zaznamovani in nezaznamovani črnosukneži«, »črni poštenjaki oblivajo z gnojnico župana«. Tako »inteligentno« se branijo v »Narodu« Hribar, Požar, Šubie in Dimnik! Neka zanimivost je, da pošiljajo liberalci sedaj dolge udanostne izjave boštanjškemu župniku gosp. Bercetu! Ubogi Bercet! Naše sožalje!

Telefonska in brzojavna poročila.

Kraljica Viktorija †.

London, 23. jan. (C. B.) Kraljica Viktorija je umrla sinoči ob 6. uri 30 minut. Princ valeski je obvestil o smrti londonskega lordmajorja ob 6. uri 45 minut.

London, 23. jan. Kralj Edvard Albert se poda takoj v London, da pred nastopom vlade priseže pred Privy-Councilom (državnim tajnim svetom.) — Parlament se snide danes popoldne, da obljubi kralju zvestobo.

London, 23. jan. Včeraj nekaj ur pred smrtjo se je kraljica vzbudila iz nezavesti ter spoznala nemškega cesarja, ki ji je sporočil voščila cesarice.

London, 23. jan. O zadnjih trenutkih kraljice Viktorije se poroča: Včeraj dopoldne je vzela kraljica slovo od svoje rodbine. Z resnimi in pomembnimi besedami je nagovorila najprej princea Waleškega. Potem je govorila po vrsti z vsemi udi družine in slednjič z nemškim cesarjem. Na to ji je odpovedal glas. Vsi okoli stoječi so se jokali. Popoldne so zaprli grajska vrata, da bi ropot ne motil zadnjih trenutkov angleške kraljice.

Dunaj, 23. jan. (C. B.) Vsi tukajšnji listi prinašajo obširne uvodnike v spomin umrli kraljici Viktoriji in izra-

žajo svoje simpatije novemu kralju. — „Wien. Zeitg.“ pravi, da cesar Frano Jožef izgubi z Viktorijo zvesto prijateljico; ob njenem odru žaluje prebivalstvo vse monarhije. — Cesar je v polurnem obisku izrazil sožalje angleškemu poslaniku. Minister Goluhovski se je že o polnoči podal na angleško poslaništvo.

London, 23. jan. Ime, s katerim bo vladal novi angleški kralj, še ni oficijelno razglašeno. A brez dvoma se bo imenoval **Eduard VII.** Od vseh evropskih vladarjev (tudi od avstrijskega cesarja) so že eno uro po smrti kraljice prišle sožalne brzojavke.

Dunaj, 23. januarja. Ministri se še niso zedinili zaradi prestolnega govora. Pri oddelku, ki govori o ureditvi jezikovnega vprašanja, so navstale diference. A vesti o krizi niso utemeljene. Prestolni govor bo najbrže brez barve, da se vlada ne zameri nobeni stranki in se izogne vsakemu videzu, kot da se nagiba na katero stran. Minister Rezek edino zahteva, da naj se v prestolnem govoru naglašajo najstrožja enakopravnost. Včeraj so vsi ministri Rezka obiskali in ž njimi obravnavali. O tem se bo posvetoval še en ministerski svet. Prestolni govor se bo govoril najbrže dne 4. februarja.

Dunaj, 23. jan. Konservativni poslanci planinskih dežel so že sklicani za 30. t. m. na pogovor.

London 23. januarja. Iz Kimberleya poročajo: Pri Booshofu se je bil boj mej Buri in angleškim oddelkom. Buri imajo 15 ubitih in ranjenih, Angleži 3 ranjene.

Trst, 23. jan. Občinski svet je na prošnjo delavskega odbora za prispevek za napravo spomenika pokojni cesarici Elizabeti dovolil znesek 5000 kron.

Praga, 23. januv. Zaupni možje nemškorađikalne stranke imajo 27. t. m. v Bodenbachu shod.

Inomost, 23. januv. Namestu Dipaulija, ki izvolitve ne sprejme, kandiduje duhovnik Kössler.

Inomost, 23. januarja. „N. Tir. Stimmen“ pišejo za ustanovitev katoliškega kluba v parlamentu.

Linc, 23. januarja. Tu se čuje, da je dr. Ebenhoch zopet pripravljen sprejeti mandat v drž. zbor.

Pariz, 23. jan. Zunanji urad demontuje vest nekega lista, češ da namerava ruski car spomladi obiskati Francijo.

Zofja, 23. jan. Ministerski prednik Ivančev je podal demisijo cellega kabineta.

Berolin, 23. januarja. Wolfv urad poroča iz Pekina: Brzojavni ravnatelj Sheng je imenovan trgovskim ministrom.

Carigrad, 23. jan. Poročilo, da vlada kuga v celi Mali Aziji, ni istinito.

Umrlj so:

21. januarja. Jera Povirk, gostija 70 let, Veliki stradon 7. ostarelost. — Marija Vogelnik, gospodinja 90 let. Rimska cesta 24. ostarelost.

V bolnišnici:

20. januarja. Karol Genereli, kaznenec 38 let. Coma urae micum e Pyelonephritide.

Cena žitu na dunajski borzi
dné 22. januarja 1901
Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K 7.83 do K 7.84
Rž za pomlad . . .	» 7.79 » » 7.80
Turšica za maj junij '01 »	5.35 » » 5.36
Oves za pomlad . . .	6.40 » » 6.41

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

čas	čas opaževanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celsiusu	vetri	nebo	padavina v 24 urah
22	9. ura	744.6	0.9	brezv.	jasno	
23	7. zjutri	744.3	-3.9	sr. sv. vzh.	jasno	0.0
	2. popol.	747.4	7.4	sl. jug		

Srednja včerajšnja temperatura 1.6 normale: - 2.2°

Oljnate barve v kositarnih škattljicah za razprodajalec in lastno uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciškanske ulice 228 5 11-7
Vnanja naročila proti povzetju.

66 1-1

B idko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je naša ljubljena teta

Neža Bizjak

zasebnica,

danes v sredo, ob 10. uri dopoldne, po daljši mučni bolezni, večkrat prevedena s sv. zakramenti, v 87. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb pojde v petek, dne 25. t. m., ob 3. uri popoldne iz Trnovskega župnišča na pokopališče k sv. Kristofu, kjer se polože telesni ostanki pokojnice k večnemu počitku.

Svete maše se bodo darovale v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

V Ljubljani, dne 23. prosinca 1901.

Žalujoči ostali.

Vsprejme se takoj

pošten, krepek deček

za vajenca v špecerijsko trgovino tvrdke 65 2-1

Iv. Perdan v Ljubljani.

Službo organista in cerkvenika

razpisuje župni urad v Vačah pri Litiji. Oženjen cecilijanec ima prednost. Služba se lahko takoj nastopi. 64 4-1

Trgovski učenc 38 3-1

se takoj vsprejme v špecerijsko trgovino. Ponudbe naj se pošiljajo na **T. Mencinger**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozorja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke
posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah. 7 7

Predivo

kakor tudi vse druge

deželne pridelke

kupi najdražje

Anton Kolenc,
trgovec v Celju, Narodni dom

Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadržno ceno in množino. 35 10-4

P. n. gg. članom „Matice Hrvatske“.

Čast mi je, da upozorim p. n. gg. poverjenike in člane „Matice Hrvatske“, da bodo knjige „Matičine“ za leto 1900 kmalu gotove, in da se iste ukusno vezane morejo tudi letos pri meni naročiti. Vezovi, katere sem letos pripravil za „Matičine“ knjige, so zelo ukusni in originalni, ter odgovarjajo vsem zahtevam moderne knjigoveške stroke.

Cene vezanja „Matičnih“ knjig:

1. Spomen-cvete iz hrvatskih i slovenskih dubrava . . .	2 K - h
2. Hoid: „Sluke iz zemljopisa“. Kajiga V. Dio drugi . . .	1 » 40 »
3. Valla: „Poviest novoga vieka“ II. (Svjet. povj. IX-X.) . . .	1 » 20 »
4. Senoa: „Sabrane pripoviesti“. Svezak VI.	— » 80 »
5. Orszeko: „Pripoviesti“. (Slav. knjiž. VIII.)	— » 80 »
6. Mulab d: „Na obali Bosne“	— » 60 »
7. Car: „Pusto ognjište“	— » 60 »
Skupaj	7 K 40 h

Knjižica za klasično starino:

Music: „Povjest grčke književnosti“. Dio drugi — K 80 h

Ker mi je slavni odbor „Matice Hrvatske“ tudi to leto izročil odpravo „Matičnih“ knjig, se vezane knjige morejo **jedno pri meni naročiti** ter jih bodem skupaj z ostalimi knjigami priposlal p. n. gg. poverjenikom „Matice Hrvatske“.

Prosimo najljubneje tem potom p. n. gg. člane, da mi kar najpreje izvolijo priposlati svojo cenjeno naročbo, kakor tudi pripadajočo svoto s poštno nakaznico, ker steer ne morem efekturirati naročbe.

V Zagrebu, meseca prosinca 1901. 57 2-1

Ivan Schneider, knjigovez „Matice Hrvatske“, Frankopanska ulica 4.

Gg. ženini in neveste!

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, občeznano veliko izbero vsakovrstne **zlatenine** in **srebrnine** v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom. 28 3

Vabim na obitni obisk in ogled z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani, Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Z jamstvom od 1-5. let.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 23. januarja.		Dne 21. januarja.	
Skupni državni dolg v notah	98.25	20 marš	23.53
Skupni državni dolg v srebru	98.10	20 frankov (napoleonor)	19.14
Avstrijska zlata renta 4%	117.45	Italijanski bankovci	90.55
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	98.25	C. kr. cekini	11.32
Ogerska zlata renta 4%	117.05		
Ogerska kronna renta 4%, 200	92.20		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1705.-		
Kreditne dolnice, 160 gld.	664.50		
London vista	240.55		
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	217.60		
		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.-
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.90
		Prijoritete obveznice državne železnice	42.-
		južne železnice 3%	341.50
		južne železnice 5%	120.50
		dolenjskih železnic 4%	99.50
		Kreditne srečke, 100 gld.	387.-
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	258.-
		Avstrijskega rudačega križa srečke, 10 gld.	47.50
		Ogerskega	22.75
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14.15
		Rudolfove srečke, 10 gld.	60.-
		Salmove srečke, 40 gld.	180.-
		St. Genois srečke, 40 gld.	201.-
		Waldsteinove srečke, 20 gld.	—
		Ljubljanske srečke	58.-
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	268.50
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6205.-
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	822.-
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108.-
		Splošna avstrijska stavbinska družba	147.-
		Montanska družba avstr. plan.	425.50
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	448.-
		Papirnih rubljev 100	254.-

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosedo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Tisk „Katoške Tiskarne“ v Ljubljani.